

L'Arxiu Municipal adquireix un àlbum fotogràfic de la família Dolsa, on es plasma el Cambrils de finals del segle XIX i principis del XX

📷 Berta Ruiz 📷 Cedida

Façana marítima de Cambrils, a llevant de la torre del Port (any 1900, aproximadament)

L'Arxiu Municipal de Cambrils ha adquirit un àlbum de fotografies familiars, procedent de la família Dolsa, que data de finals del segle XIX i principis del segle XX. Aquesta troballa de gran valor patrimonial va ser presentada ahir públicament en roda de premsa per l'alcalde de Cambrils –Robert Benaiges–, el regidor de Cultura –Joan Recasens– i l'arxivera municipal, Montserrat Flores. Tots tres van repassar entusiasmats –a través d'una projecció d'imatges– els canvis que ha patit la població, els diferents racons del municipi que s'hi plasmen, així com el gran valor que guarda aquest ampli document fotogràfic.

Aquesta és una adquisició molt rellevant per a l'Arxiu Municipal, donada la importància del conjunt documental pel volum d'informació que aporta sobre l'evolució urbanística al voltant de 1900. A més, al tractar-se d'un àlbum familiar també hi apareixen moltes escenes de la vida quotidiana de la família Dolsa, una família de classe burgesa amb un alt nivell social, econòmic i polític.

171 fotografies de racons de Cambrils i imatges de la vida quotidiana de la família Dolsa

L'àlbum conté un conjunt de 171 fotografies que mostren diferents aspectes de la vida d'aquesta família benestant amb tot un seguit de retrats dels diferents membres de la família Dolsa i escenes quotidianes al xalet que la família tenia a tocar de la platja, el qual va ser engolit pel mar i que actualment es localitza uns metres endins de la costa cambrilenca.

El gran valor patrimonial d'aquestes imatges també es cospa en fotografies que capten tot un seguit d'escenes relacionades amb el mar i el treball al mar, amb la fabricació de nanses o la reparació d'embarcacions. D'altra banda, l'àlbum també guarda nombrosos espais del Cambrils de l'any 1900, autèntiques joies patrimonials que permeten conèixer molts aspectes desconeguts de l'urbanisme municipal i la seva evolució. Algunes d'aquestes fotografies mostren detalls molt interessants i força desconeguts, ja que són anteriors a un seguit de reformes urbanístiques que es van emprendre durant les primeres dècades del segle XX. En aquest cas, hi destaca una imatge de l'entrada del carrer de l'Hospital, a tocar de l'antiga riera d'Alforja –que passa a peu pla–, on s'aprecia el Portal del Joc (actual entrada al carrer de l'Hospital),

en el què durant molts anys hi va haver la inscripció "Portal de la Paz". En aquesta fotografia també s'aprecien molt bé parts de la muralla i els antics anjubs. Segons va explicar Montserrat Flores, a partir de l'any 1907 es van enderrocar tots els portals d'entrada al nucli urbà, "en una onada que en aquell moment es considera sanejadora. Consideraven que era una cosa arcaica i obsoleta".

En l'àlbum també hi ha imatges molt interessants com una d'un grup de persones banyant-se a la platja. Aquesta és la foto més antiga d'una escena de bany que l'Arxiu Municipal conserva. També hi ha molts retrats del personal de servei de la família Dolsa, tot amb un caire molt humà i proper. A banda, durant la petita projecció d'imatges d'ahir, també es va mostrar una instantània de carrer Major, amb el portal tapiat, per evitar l'entrada de l'aigua de la riera; o una fotografia del carrer de Sant Jordi –al port– al final del qual, a l'entrada del carrer de Ramon Llull, també s'hi observa un dels portals que protegien el nucli urbà del port.

Trajectòria de la família Dolsa

La família Dolsa, d'origen canongí, es va establir a Cambrils i a Barcelona, on formaven part dels cercles socials de posició més elevada. Eren personatges molt notables sobretot per l'activitat del pare de la família, el psiquiatra Tomàs Dolsa i Ricart (1819-1909). A Cambrils es van fer construir un xalet a la partida de la Llosa –on Tomàs Dolsa va viure retirat fins a la seva mort– i una casa al carrer Major, que encara es conserva actualment.

El metge Tomàs Dolsa i Ricart va aprendre les darreres novetats científiques en viatges per Europa i va crear la Fundació Dolsa com a centre investigador. El 1863 va crear l'Institut Frenopàtic de les Corts, a Barcelona, juntament amb el seu gendre Pau Llorach i Mulet, també metge. Ideològicament fou un antiabsolutista convençut. El seu fill Lluís Dolsa Ramon (Vila-seca, 1850 - Barcelona, 1908), estudiós de la moderna socioteràpia, va ser un dels primers psiquiatres de l'Estat a tenir notícies de les teories de Sigmund Freud. A nivell polític, Lluís Dolsa també va ser un destacat catalanista. També va ser regidor i tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, sota el mandat de l'alcalde doctor Robert.

Els interessos artístics i culturals de la família també es posen de manifest en el fet que una de les nétes de Tomàs Dolsa Ricart –Lluïsa Llorach Dolsa– va ser reina dels Jocs Florals el 1894, i una altra –Isabel Llorach Dolsa– va ser membre de diferents cercles culturals com l'Associació Wagneriana. Aquesta branca de la família vivia en un palauet barceloní construït per Puig i Cadafalch.

L'àlbum va ser localitzat a una llibreria d'antiguitats a Vic

L'Arxiu Municipal de Cambrils va localitzar aquest àlbum fotogràfic a una llibreria d'antiguitats a Vic, gràcies a la col·laboració de Rosa M. Fusté i l'historiador cambrilenc –Manel Tarés–, els quals van localitzar aquest document, segons va explicar l'arxivera, Montserrat Flores. Des de l'Arxiu van anar a corroborar que l'àlbum procedia d'una família cambrilenca i que hi apareixia un important volum d'instantànies del municipi. Tal com va comentar Flores, "vam identificar els personatges i la clau va ser identificar la família Dolsa. El valor que té és tot el seu conjunt, és una col·lecció familiar i s'ha conservat l'àlbum sencer. És una joia perquè també ens parla dels gustos de la família, què volien ensenyar i què volien recordar de sí mateixos". A banda de Cambrils, també hi apareixen imatges d'altres racons de la demarcació com Tarragona, Prats de Lluçanoves, Mont-roig o Tivissa. L'Arxiu Municipal de Cambrils va comprar l'àlbum per 900 euros.

Entrada a la muralla de Cambrils venint des de Tarragona, amb el Portal del Joc a l'extrem de llevant del carrer de l'Hospital. (any 1900, aproximadament). El portal situat més a l'esquerra és l'actual entrada al carrer de l'Hospital. En primer terme de la imatge, s'hi veu la riera d'Alforja, que passava a peu de carrer